

Anti-Pestprotocol

Inhoud

Inleiding.....	3
Aanpak van Pesten: Herstelrecht en No Blame Aanpak.....	3
Koppeling van de kernwaarden in de Specifieke Interventies.....	3
Vrede en Recht	3
Barmhartigheid.....	4
Individuele en Collectieve Verantwoordelijkheid	4
Growth Mindset	5
Maatregelen en Interventies bij Onveilige Sfeer en Pesten	6
Cyberpesten	7
Hoe herken je cyberpesten?	7
Ouderbetrokkenheid	7
Taken en Verantwoordelijkheden	8
Registratie en Evaluatie.....	8
Conclusie	9

Inleiding

In dit protocol wordt aandacht besteed aan het voorkomen van pesten, de aanpak ervan als het zich voordoet, en het herstel van de verhoudingen op school. Dit gebeurt door middel van een contextuele benadering die gericht is op herstelrecht, een oplossingsgerichte benadering, en de *No Blame* aanpak. De focus ligt niet alleen op het bestraffen van pestgedrag, maar vooral op het herstellen van relaties en het versterken van de groepssfeer.

Aanpak van Pesten: Herstelrecht en No Blame Aanpak

Als pesten zich voordoet, is de aanpak gebaseerd op herstel van de verhoudingen, waarbij zowel de pester als de gepeste ondersteund worden. De focus ligt niet op schuld, maar op het herstellen van de situatie en het bevorderen van positieve gedragsverandering.

- **Herstelrecht / Contextuele Benadering:** Wanneer een conflict tussen leerlingen ontstaat, wordt niet alleen gekeken naar de relatie tussen pester en gepeste, maar ook naar de bredere impact van het pestgedrag op de groep. Pesters krijgen de gelegenheid om verantwoordelijkheid te nemen voor hun gedrag en hun relatie met de groep te herstellen.
- **Oplossingsgerichte benadering / No Blame:** In plaats van het wijzen van schuld, wordt gewerkt aan het vinden van gezamenlijke oplossingen. De pester wordt ondersteund om zijn gedrag positief te veranderen en de gepeste wordt aangesproken op zijn kracht en eigen aandeel in de situatie (*Growth Mindset*). De nadruk ligt op het versterken van de positieve kwaliteiten van zowel de gepeste als de pester.

Koppeling van de kernwaarden in de Specifieke Interventies

Daarbij handelen wij volgens de Kernwaarden van het AIDA College. De integratie van onze kernwaarden en wat de theorie voorschrijven rondom het pesten en voorkomen van pesten heeft geresulteerd in de totstandkoming van dit Anti-protocol.

Vrede en Recht

Waarde: Vrede en recht benadrukken het belang van een harmonieuze en eerlijke omgeving waarin respect, gelijkwaardigheid en rechtvaardigheid voorop staan.

Doel: Het creëren van een veilige, rechtvaardige leeromgeving waar pesten niet wordt getolereerd, maar conflicten op vreedzame wijze worden opgelost.

Toepassing in het protocol:

- **Preventie:** In de introductieweek worden met de leerlingen afspraken gemaakt over respectvolle omgangsvormen, waarin de nadruk ligt op gelijke rechten en vreedzame interactie. Het recht op veiligheid van elke leerling staat centraal.
- **Herstelgesprek:** Wanneer pesten zich voordoet, worden herstelgesprekken gevoerd met alle betrokkenen, waarbij de nadruk ligt op gerechtigheid voor de gepeste leerling en het herstellen van de verstoorde verhoudingen binnen de groep.
- **Herstel van verhoudingen:** Bij ernstige gevallen van pesten wordt gekeken naar herstel voor de gehele groep, aangezien pestgedrag de sfeer van de groep aantast. De pester wordt aangesproken op het effect van zijn gedrag, en krijgt de gelegenheid om verantwoordelijkheid te nemen en relaties in de groep te herstellen.

Barmhartigheid

Waarde: Barmhartigheid betekent het tonen van mededogen, begrip en zorg voor anderen, vooral in moeilijke situaties. Het erkent de menselijke tekortkomingen en biedt ruimte voor verandering en groei.

Doel: Het bevorderen van empathie en zorg in de omgang met zowel de gepeste als de pester, waarbij beide partijen ondersteuning krijgen bij hun persoonlijke ontwikkeling.

Toepassing in het protocol:

- **Ondersteuning voor de gepeste:** De gepeste leerling wordt niet enkel als slachtoffer gezien, maar krijgt de kans om zijn eigen kracht en veerkracht te ontdekken. Hij wordt ondersteund in het herstellen van zijn zelfvertrouwen.
- **Ondersteuning voor de pester:** Pesters krijgen ruimte om te reflecteren op hun gedrag en de gevolgen ervan voor anderen. In plaats van straf, worden ze aangemoedigd om hun negatieve gedragingen om te zetten in positieve eigenschappen en bijdragen aan een zorgzame gemeenschap.
- **Herstelproces:** Zowel de gepeste als de pester worden ondersteund in het herstel van de relatie, met de nadruk op vergeving, reflectie en positieve gedragsverandering. Het doel is niet alleen het stoppen van het pestgedrag, maar ook het bevorderen van persoonlijke groei en empathie.

Individuele en Collectieve Verantwoordelijkheid

Waarde: Deze waarde benadrukt dat zowel individuen als de gemeenschap verantwoordelijk zijn voor het welzijn van anderen en het creëren van een positieve, veilige sfeer.

Doel: Het versterken van het besef van verantwoordelijkheid voor zowel het eigen gedrag als het welzijn van anderen binnen de gemeenschap.

Toepassing in het protocol:

- **Individuele verantwoordelijkheid:** Elke leerling is verantwoordelijk voor zijn eigen gedrag en de impact die dit heeft op anderen. Leerlingen worden gestimuleerd om respectvol met elkaar om te gaan en conflicten zelf op een positieve manier op te lossen.
- **Collectieve verantwoordelijkheid:** De hele schoolgemeente, inclusief leraren, leerlingen en ouders, draagt bij aan het creëren van een veilige en respectvolle omgeving. De groep speelt een rol in het herkennen van en reageren op pestgedrag, en het ondersteunen van herstelprocessen.
- **Betrekken van de groep:** Wanneer pesten wordt geconstateerd, wordt de gehele groep betrokken bij het herstel van de sfeer. Dit zorgt ervoor dat de hele groep verantwoordelijkheid voelt voor het creëren van een veilige omgeving.

Growth Mindset

Waarde: Een growth mindset houdt in dat we geloven in de potentie van iedereen om te leren, te groeien en zich te verbeteren, zelfs na fouten en tegenslagen.

Doel: Het bevorderen van een leerklimaat waarin leerlingen zich kunnen ontwikkelen, fouten maken gezien worden als leermomenten, en waar iedereen de kans krijgt om zich positief te veranderen.

Toepassing in het protocol:

- **Leermomenten in plaats van schuld:** Pesten wordt niet enkel als een gedragsprobleem gezien, maar als een kans voor alle betrokkenen om te groeien. Zowel de gepeste als de pester worden uitgedaagd om te leren van de situatie, hun gedrag te reflecteren en zich verder te ontwikkelen.
- **Versterken van kwaliteiten:** Het protocol legt nadruk op de kwaliteiten van leerlingen, zowel gepeste als pesters. Pesters krijgen de kans om hun positieve eigenschappen te ontdekken en in te zetten, terwijl gepeste hun veerkracht en zelfvertrouwen kunnen versterken.
- **Persoonlijke groei:** Het doel is niet enkel om pesten te stoppen, maar om leerlingen te helpen groeien in hun sociale en emotionele vaardigheden, zodat ze in de toekomst betere keuzes maken in hun interacties met anderen.

Tabel 1 Maatregelen en Interventies bij Onveilige Sfeer en Pesten

Maatregelen en Interventies bij Onveilige Sfeer en Pesten			
Wanneer pesten of een onveilige sfeer wordt geconstateerd, worden de volgende interventies en maatregelen genomen:			
Situatie	Aanpak/ procedure	Hersteldoelstelling	Betrokkenen
Onveilige sfeer in de groep	Bij een onveilige sfeer wordt de mentor ingeschakeld om de groepsdynamiek te ijken en afspraken te resetten. Tijdens mentorlessen wordt gewerkt aan het versterken van de groep. Het is belangrijk om hier snel in te grijpen om de sfeer te herstellen.	Als de groepssfeer niet optimaal is, wordt de mentor ingeschakeld om de situatie te ijken en de groepsafspraken te resetten. Hierbij wordt de nadruk gelegd op <i>vrede en recht</i> (rechtvaardigheid en respect), <i>barmhartigheid</i> (zorg voor elkaar), en <i>collectieve verantwoordelijkheid</i> (de groep heeft invloed op de sfeer).	Leerlingen Mentor Eventuele ondersteuning LB
Incident tussen twee of drie leerlingen	Wanneer een incident plaatsvindt, wordt dit gemeld bij de mentor. De mentor organiseert een herstelgesprek en betreft ouders bij het proces. Daarnaast wordt het incident geregistreerd in Magister en kan de anti-pestcoördinator betrokken worden voor verdere ondersteuning.	Bij incidenten wordt er een herstelgesprek georganiseerd, waarbij zowel de gepeste als de pester de kans krijgen om hun verhaal te doen, te reflecteren en samen tot een oplossing te komen. Hierbij wordt de <i>growth mindset</i> toegepast, waarbij beide partijen leren van de situatie.	Betrokken leerlingen Mentor Ouders Anti-pestcoördinator
Systematisch pesten	Wanneer er sprake is van systematisch pesten, wordt dit gemeld bij de mentor, de anti-pestcoördinator, of de leerlingbegeleider. Herstelgesprekken worden gevoerd, ouders worden ingelicht en aanvullende maatregelen kunnen worden genomen. Indien nodig wordt het zorgteam ingeschakeld.	Bij systematisch pesten worden zowel de pester als de gepeste ondersteund in hun ontwikkeling. De groep wordt betrokken bij het proces van herstel, zodat zij als gemeenschap verantwoordelijkheid nemen voor het creëren van een veilige en respectvolle sfeer.	Betrokken leerlingen Mentor Ouders Anti-pestcoördinator Zorgteam
Zwaar grensoverschrijdend gedrag	In gevallen van ernstig grensoverschrijdend gedrag wordt contact gelegd met de afdelingsleider ¹ en de veiligheidscoördinator. Dit kan leiden tot passende maatregelen en mogelijk disciplinair optreden. Ouders worden altijd betrokken en het incident wordt geregistreerd in Magister.		Betrokken leerlingen Mentor Ouders Afdelingsleider Veiligheidscoördinator Anti-pestcoördinator Zorgteam

¹ Afdelingsleider: Kan in de startfase de directeur zijn of teamleiders/ afdelingscoördinator

Cyberpesten

Cyberpesten is een ernstige vorm van pestgedrag die zich buiten de traditionele schoolmuren afspeelt, maar waarvan de gevolgen nog steeds de sfeer en veiligheid op school kunnen beïnvloeden. Omdat cyberpesten vaak anoniem en persistent is, kunnen de emotionele en psychologische gevolgen voor het slachtoffer intens en langdurig zijn. In deze paragraaf zoomen wij in op het herkennen van cyberpesten binnen en buiten de school. De aanpak en hersteldoelen voor cyberpesten is gelijk aan het pesten zoals eerder in dit protocol is beschreven.

Hoe herken je cyberpesten?

Het is belangrijk dat ouders, leerlingen en medewerkers weten wat de signalen zijn van cyberpesten, zodat het snel herkend en aangepakt kan worden. Mogelijke tekenen zijn:

- **Veranderingen in gedrag:** Het slachtoffer kan zich terugtrekken, angstig of verdrietig zijn en minder zelfvertrouwen tonen.
- **Angst voor het gebruik van technologie:** Het slachtoffer kan zich vermijden om de telefoon, computer of social media te gebruiken of juist extreem afhankelijk worden van technologie.
- **Verlies van interesse in school of sociale activiteiten:** Het slachtoffer kan zich afzijdig houden van groepsactiviteiten, zowel online als offline.
- **Afwijkende cijfers of prestaties:** Cyberpesten kan leiden tot concentratieproblemen, wat zich kan vertalen in slechtere prestaties op school.

Ouderbetrokkenheid

Bij ernstig of systematisch pesten en wanneer een leerling slecht in de klas ligt, wordt altijd contact opgenomen met de ouders (dit geldt voor de situaties 2, 3 en 4 zie tabel 1). Dit gesprek wordt meestal gevoerd door de mentor, maar in sommige gevallen kan ook een andere medewerker, zoals een afdelingsleider of de anti-pestcoördinator, hierbij betrokken worden.

- **Evaluatiegesprek met ouders:** Na een afgesproken periode vindt een evaluatiegesprek plaats om te bespreken of de situatie is verbeterd. Indien nodig worden vervolgstappen genomen.
- **Klachtenregeling:** Als ouders niet tevreden zijn over de aanpak of de voortgang, kunnen zij gebruikmaken van de vastgestelde klachtenprocedure, zoals beschreven in de klachtenregeling van het AIDA College.

Taken en Verantwoordelijkheden

Iedereen in de school heeft een rol in de preventie en aanpak van pesten. De belangrijkste taken zijn:

- **Mentor:** Draagt bij aan bewustwording onder leerlingen en heeft een actieve en verantwoordelijke rol tijdens de introductieweek, het initiëren van herstelgesprekken, het benoemen en aanpassen van groepsafspraken en het betrekken van ouders.
- **Ouders:** Informeert de school bij vermoeden of constateren van pesten bij eigen kind en/of tussen andere leerlingen van het AIDA College.
- **Leerlingbegeleider / ZT:** Coacht de mentor en kan zelf herstelgesprekken voeren, indien nodig.
- **Afdelingsleider:** Is betrokken bij ernstig grensoverschrijdend gedrag en kan in sommige gevallen het contact met ouders op zich nemen.
- **Anti-pestcoördinator:** Wordt ingeschakeld bij conflictsituaties die te maken hebben met (milde) pestproblematiek. De coördinator registreert incidenten en is betrokken bij gesprekken en interventies.

Registratie en Evaluatie

Alle incidenten worden geregistreerd in Magister, wat zorgt voor een transparante en systematische aanpak. Dit zorgt ervoor dat voortgang en effectiviteit van de interventies kunnen worden geëvalueerd.

- **Onveilige sfeer:** Meldingen worden gedaan bij de mentor, die samen met de leerlingen en de groep aan herstel werkt.
- **Incidenten tussen leerlingen:** Herstelgesprekken worden georganiseerd en ouders worden betrokken. Het incident wordt gemeld bij de anti-pestcoördinator.
- **Systematisch pesten:** Dit wordt gemeld bij de mentor en de anti-pestcoördinator. Indien nodig wordt het zorgteam ingeschakeld.
- **Zwaar grensoverschrijdend gedrag:** Wordt gemeld bij de mentor, afdelingsleider en veiligheidscoördinator, en ouders worden betrokken.

Conclusie

Dit anti-pestprotocol is niet alleen gericht op het bestrijden van pestgedrag, maar ook op het bevorderen van persoonlijke groei, het herstellen van relaties en het versterken van een gemeenschap waarin *vrede en recht*, *barmhartigheid*, *individuele en collectieve verantwoordelijkheid*, en *growth mindset* de fundamenteen vormen. Door deze waarden in de preventie en aanpak van pesten te integreren, zorgen we voor een positieve en veilige leeromgeving waarin iedereen zich kan ontwikkelen en respectvol met elkaar omgaat.